

Vážená paní Balcarová,

reaguji tímto na Vaši interpelaci, kterou jste vznesla při zasedání zastupitelstva MČ P9 dne 20.9.2016. Nejdříve odpovím na zásadní otázky, týkající se majetku:

MČ P9 vkládá do ústavu pouze movitý majetek. Nemovitý majetek bude vypůjčen a zůstává ve vlastnictví MČ P9.

Majetek k 31. 7. 2016:

- Hmotný -zákl. prostředky – cena pořizovací – 15.149.038,96 Kč – po odpisech 4.933.029,15 Kč
- DDHM – cena pořizovací – 18.060.902,55 (účetně se neodpisuje, je tam i majetek mnoho let starý, skutečná hodnota je podstatně nižší)
- Nehmotný majetek – software – 20.160,00Kč
- Drobný dlouhodobý nehmotný – 39.252,40 Kč

Odpovědi na ostatní otázky či podotázky naleznete v příloze, v materiálu, který byl zpracován pro jednání Rady MČ P9. Domnívám se, že jeho vypovídací hodnota je dostatečně podrobná a srozumitelná.

Přeji Vám krásné dny v pohodě!

Dr. Taťjana Horká

Záměr „transformace“ příspěvkové organizace Středisko sociálních služeb Městské části Praha 9 na formu ústavu

1. Právní postavení Střediska

- 1.1. Středisko sociálních služeb Městské části Praha 9, se sídlem Praha 9, Novovysočanská 505/8, IČO: 613 84 941, je příspěvkovou organizací zapsanou v obchodním rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze, v oddíle Pr, vložka 140 („**Středisko**“).
- 1.2. Středisko bylo zřízeno rozhodnutím zastupitelstva Městské části Praha 9 č. 323/94 s účinností ode dne 1. 1. 1995 jako **příspěvková organizace územního samosprávného celku – městské části**.
- 1.3. Právní poměry Střediska jako příspěvkové organizace územně samosprávného celku se řídí zejména zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (RPÚR), a dále ustanoveními Zřizovací listiny (v úplném znění ze dne 19. 3. 2015).

2. Majetkové poměry Střediska

- 2.1. Podle článku VIII. odst. 1 Zřizovací listiny byl Středisku předán k plnění hlavního účelu a předmětu činnosti (viz článek 3) k užívání a hospodaření nemovitý majetek ve vlastnictví hlavního města Prahy, svěřený Městské části Praha 9; taxativní výčet tohoto majetku je uveden v článku VIII. odst. 1 písm. a) až e) Zřizovací listiny a dále popsán v článku 4 tohoto Záměru.
- 2.2. Podle článku VIII. odst. 2 Zřizovací listiny svěřila Středisku Česká republika právo hospodaření s majetkem, jmenovitě pozemkem uvedeným v tomto článku.
- 2.3. Podle článku VIII. odst. 3 Zřizovací listiny byl Středisku dále předán k hospodaření dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, drobný dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek – OTE.
- 2.4. Podle článku VIII. odst. 4 Zřizovací listiny Středisku předává zřizovatel v průběhu účetního období k hospodaření movitý majetek, a to na základě předávacího protokolu.

- 2.5. Majetková práva k majetku předanému Středisku k hospodaření podle výše zmíněných ustanovení článku VIII. odst. 1 – 3 Zřizovací listiny jsou upravena ve smlouvě o výpůjčce ze dne 23. 9. 2014.
- 2.6. Práva a povinnosti Střediska při nakládání s majetkem svěřeným zřizovatelem k užívání a při hospodaření s majetkem vlastním jsou upravena zejména článkem X. Zřizovací listiny.

3. Předmět činnosti Střediska

3.1. Poskytování sociálních služeb dle zákona č., 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů („ZSS“)

- 3.1.1. Podle článku V. odst. 1 Zřizovací listiny je hlavním účelem Střediska poskytování pobytových, ambulantních a terénních sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, včetně zdravotní péče (ošetřovatelské a rehabilitační péče), zejména na území Městské části Prahy 9.
- 3.1.2. Podle výpisu z registru poskytovatelů sociálních služeb je Středisko oprávněným poskytovatelem pečovatelské služby (3240966) provozované v zařízení Hejnická 538/30, Praha 9 – Střížkov, denního stacionáře (9336881) v zařízení Hejnická 538/30, Praha 9 – Střížkov, a domova pro seniory (9320903) v zařízení Novovysočanská 505/8, Praha 9 – Vysočany.
- 3.1.3. Podle článku V. odst. 1 Zřizovací listiny se na sociální služby domov pro seniory, pečovatelská služba a denní stacionář vztahuje pověření k poskytování služby obecného hospodářského zájmu ve smyslu Rozhodnutí Komise č. 2012/21/EU o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu; pověření tvoří přílohu č. 1 Zřizovací listiny.

3.2. Doplnková činnost

- 3.2.1. Podle výpisu z živnostenského rejstříku disponuje Středisko živnostenským oprávněním na hostinskou činnost (živnost ohlašovací řemeslná) a činnost spočívající ve výrobě, obchodu a službách neuvedených v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, a to v rámci ohlašovací živnosti volné – oboru činnosti „praní, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží“, a dále oboru činnosti „realitní činnost“.
- 3.3. Do doplňkové činnosti Střediska lze zahrnout zejména poskytování stravovacích služeb pro klientelu sociálních služeb a též mimo ni, vzdělávací činnost a další činnosti navazující na poskytování sociálních služeb. Vedle toho do doplňkové činnosti spadají i pronájmy momentálně nevyužívaného nemovitého majetku Střediska (volné prostory).

4. Využití majetku pro výkon činností Střediska

- 4.1. **Nemovitost č. 1** (zařízení Novovysočanská I) - pozemek parc. č. 621/2, jehož součástí je stavba – budova č. p. 505, a pozemky parc. č. 621/1, 624 a 626, vše zaps. na LV č. 715 pro obec Praha, k. ú. Vysočany u KÚ pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha.
- 4.1.1. Nemovitost č. 1 je využívána pro sociální službu Domov pro seniory. Součástí provozu je vlastní kuchyně, zajišťující výrobu obědů pro klienty Domova o víkendech klienty Pečovatelské služby, nadto výrobu a dodávku obědů do Domu s pečovatelskou službou Novovysočanská.
- 4.2. **Nemovitost č. 2** (zařízení Hejnická) – pozemek parc. č. 136/1, a stavba – budova č.p. 538 na pozemku parc. č. 236/1, vše zaps. na LV 360 pro obec Praha, k. ú. Střížkov u KÚ pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha.
- 4.2.1. Nemovitost č. 2 je využívána pro sociální službu Pečovatelská služba (terénní) a službu Denní stacionář. Součástí provozu je kuchyně zajišťující obědy převážně pro klienty pečovatelské služby a služby denního stacionáře, doplňkově i pro potřeby jiných služeb (služby Červeného kříže, provoz jeslí). V objektu je vlastní jídelna využívána převážně klienty pečovatelské služby, doplňkově k poskytování stravovacích služeb veřejnosti. Dále jsou zde využívány 3 kanceláře a garáž (pro 6 stání).
- 4.2.2. Mimo oblast sociálních služeb je Nemovitost č. 2 využívána k doplňkové (hospodářské) činnosti, a to formou pronájmu prostor (Červený kříž – Domov se zvláštním režimem) a využíváním prostor pro činnost vzdělávacího centra.
- 4.3. **Nemovitost č. 3** (Dům s pečovatelskou službou – zařízení Novovysočanská II) – pozemek parc. č. 642/4, jehož součástí je stavba – budova 861, a pozemek parc. č. 642/2, jehož součástí je stavba – budova 862, vše zaps. na LV 715 pro obec Praha, k. ú. Vysočany u KÚ pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha.
- 4.3.1. Dům s pečovatelskou službou je využíván jako nájemní dům s bezbariérovými byty zvláštního určení; nájemníci bytů jsou převážně z řad klientů pečovatelské služby, část (cca 25%) mimo tuto klientelu.
- 4.3.2. Nemovitost je dále využívána k doplňkové hospodářské činnosti formou pronájmu prostor, které nejsou přímo využívány k činnosti Domu s pečovatelskou službou (podkroví, provozovna kadeřnictví).
- 4.4. **Nemovitost č. 4** (zařízení Českolipská) – pozemek parc. č. 1221, jehož součástí je stavba – budova č. 621, a pozemek parc. č. 122, zaps. na LV 527 pro obec Praha, k. ú. Prosek u KÚ pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha.

4.4.1. Nemovitost č. 4 je využívána jako dětské jesle, bývalé nestátní zdravotnické zařízení. Doplnkově jsou nevyužité prostory předmětem pronájmu, v objektu se nachází byt pro zaměstnance Střediska.

4.5. **Nemovitost č. 5** (zařízení Harrachovská) – stavba – budova č. p. 422, na pozemku parc. č. 667/1, zaps. na LV č. 360 pro obec Praha, k. ú. Střížkov u KÚ pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha.

4.5.1. Nemovitost č. 5 (stavba) je využívána pro činnost aktivizace seniorů – Kluby pro seniory. Doplnkově je objekt využíván ve spolupráci s jinými organizacemi – Městská část Praha 9, Červený kříž; dále jako byt zaměstnance. Přilehlý pozemek slouží jako zahrada včetně 6 garáží, využívaných zejména pro služební auta Střediska.

5. Důvody transformace Střediska na jinou právní formu

5.1. Povinnosti zřizovatele příspěvkové organizace

5.1.1. Právní forma příspěvkové organizace obce resp. městské části má svá specifika, odlišující tuto právní formu od jiných neziskových organizací. Podle § 28 odst. 1 RPÚR hospodaří příspěvková organizace zejména s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele, s peněžními prostředky získanými vlastní činností, s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, s prostředky z dotací apod.

5.1.2. Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejích potřeb. Přitom doplňková činnost příspěvkové organizace je omezena (Zřizovací listina) s tím, že tato nesmí narušovat plnění hlavního účelu činnosti příspěvkové organizace.

5.1.3. Z předmětného vymezení plyne, že **zřizovatel (městská část) je povinen finančně zajistit chod příspěvkové organizace, kterou zřídil, a to na bázi „vyrovnaného rozpočtu“**. Tato skutečnost představuje faktický i právní závazek zřizovatele zajistit financování provozu příspěvkové organizace ze svého rozpočtu; vlastní zdroje PO z doplňkové činnosti jsou vždy omezeny.

5.2. Přístup příspěvkové organizace k ostatním veřejným finančním zdrojům

5.2.1. Příspěvková organizace je obecně vnímána jako právní forma, o jejíž náklady na činnost se stará prioritně zřizovatel. Z toho plyne, že ostatní subjekty, které se podílejí na financování činnosti neziskových organizací, poskytují finanční zdroje na činnost prioritně jiným subjektům, než příspěvkovým organizacím. **Příspěvkové organizace jsou tak nepřímou znevýhodněny svojí právní formou při zajišťování jiných finančních zdrojů na svoji činnost mimo příspěvku zřizovatele.** Nejvíce se tato skutečnost projevuje v míře

úspěšnosti žádostí příspěvkových organizací o poskytnutí finančních prostředků od jiných subjektů než od samotného zřizovatele.

5.3. Problematika majetkoprávních vztahů

- 5.3.1. Příspěvková organizace hospodaří zejména s majetkem zřizovatele svěřeným na základě **práva hospodaření**. Příspěvková organizace nabývá majetek pro svého zřizovatele. Jen výjimečně nabývá majetek do svého vlastnictví (např. majetek nabytý z dědictví apod.).
- 5.3.2. Příspěvková organizace hospodaří se svěřeným majetkem; pokud nabývá majetek nový, nabývá ho (kromě zákonných výjimek, např. majetku potřebného k výkonu její činnosti, nabytého v souladu se RPÚR) ve prospěch svého zřizovatele. Zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba předchozí písemný souhlas.
- 5.3.3. Do svého vlastnictví může příspěvková organizace nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to bezúplatným převodem od svého zřizovatele, darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele, děděním (bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout), nebo jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.
- 5.3.4. Skutečnost, že příspěvková organizace podstatnou část majetku nevlastní, nýbrž pouze užívá na základě práva hospodaření, ve svém důsledku znamená, že příspěvková organizace nemůže tento majetek účetně / daňově účinně odepisovat. **Z tohoto důvodu také nelze u příspěvkové organizace kalkulovat odpisy v rámci nákladů do tzv. vyrovnávací platby, kterou jsou financovány sociální služby v souladu s právem EU o veřejné podpoře.**

5.4. Problematika peněžních fondů

- 5.4.1. Příspěvková organizace má ze zákona předepsanou tvorbu fondů. Tvorba a využívání peněžních prostředků z těchto fondů podléhají striktním pravidlům. To klade **zvýšené nároky a náklady spojené s vnitřním nastavením procesů, týkajících se účetnictví a financování**. S tím souvisí i problematika režimu rozpočtové kázně a veřejnosprávní kontroly, kterým příspěvková organizace plně podléhá. To opět zvyšuje nároky kladené jak na samotnou příspěvkovou organizaci, tak i na jejího zakladatele.

5.5. Omezení doplňkové činnosti

- 5.5.1. Příspěvková organizace může vykonávat doplňkovou činnost, ale pouze po předchozím schválení zřizovatelem. Doplňkovou činnost může provozovat jen za podmínky, že nebude narušen hlavní předmět její činnosti. Doplňková činnost slouží k tomu, aby mohla příspěvková organizace lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Musí navazovat na hlavní účel, pro který byla organizace zřízena.

Omezení doplňkové činnosti tak výrazně limituje příspěvkovou organizaci v získávání zdrojů z vlastní činnosti.

6. Možnosti transformace příspěvkové organizace na jinou vhodnou formu

6.1.1. Transformací příspěvkové organizace lze rozumět soubor postupně realizovaných kroků směřujících k zániku (resp. omezení činnosti) příspěvkové organizace a založení jiné právnické osoby, která by nadále zajišťovala úkoly do té doby realizované příspěvkovou organizací.

6.1.2. Smyslem transformace příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem je přechod na vhodnější právní formu, která:

- (i) na jedné straně zachová zakladatelské postavení a určité kontrolní mechanismy městské části při zachování možnosti financování její činnosti z veřejného rozpočtu, a
- (ii) na druhé straně eliminuje nevýhody, které jsou spojeny s právní formou příspěvkové organizace, a to jak pro městskou část, tak pro samotného poskytovatele sociálních služeb.

6.1.3. RPÚR umožňují příspěvkové organizaci její rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení. Právní úprava však neobsahuje výslovnou úpravu transformace příspěvkové organizace na jinou právní formu; z tohoto důvodu lze transformaci provést založením jiné organizace s následným převodem činnosti a jmění¹ příspěvkové organizace na tuto jinou organizaci.

6.1.4. Pokud územně samosprávný celek v postavení jediného zřizovatele uvažuje o alternativě k příspěvkové organizaci, v zásadě podle současné právní úpravy nemá prakticky jinou možnost, než volit **právní formu ústavu** podle § 402 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Je to dáno tím, že po 1. 1. 2014 již nelze nově založit obecně prospěšnou společnost (zákon o obecně prospěšných společnostech byl zrušen), založit spolek by musel společně se dvěma dalšími subjekty (u spolku se vyžadují nejméně tři zakladatelé/členové, přičemž spolek navíc nepředstavuje vhodnou formu pro instituci s hlavním cílem poskytování služeb veřejnosti; totéž platí o nadaci resp. nadačním fondu.

6.1.5. Vedle toho samozřejmě zůstává možnost založení obchodní korporace (např. společnosti s ručením omezeným, sociálního družstva apod.), avšak obchodní korporace svým charakterem nespadá do skupiny neziskových organizací, což ve svém důsledku obecně vede k jejímu ztíženému přístupu k veřejným financím.

¹ Podle § 495 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se za jmění (právníké) osoby považuje souhrn jejího majetku a jejích dluhů.

- 6.1.6. Ústav tedy představuje prakticky jedinou vhodnou právní formu tam, kde zakladatel – městská část hodlá jako jediný zakladatel založit neziskovou organizaci zejména za účelem poskytování veřejně prospěšných služeb.

7. Ústav založený městskou částí

7.1. Charakter ústavu

- 7.1.1. Ústav je právnickou osobou, upravenou předpisy **soukromého práva**, zejména již zmíněným občanským zákoníkem. Vztah mezi zřizovatelem ústavu a samotným ústavem je vztahem soukromoprávním.
- 7.1.2. Je-li zřizovatelem ústavu územně samosprávný celek (městská část), je však třeba na právní poměry ústavu aplikovat též **předpisy veřejnoprávní povahy**, které upravují činnost územně samosprávného celku ve vztahu k jiným právnickým osobám, a to jak v oblasti věcné působnosti, tak i v oblasti financování.

7.2. Právní poměry ústavu

- 7.2.1. Právní poměry ústavu jsou zásadně odlišné od poměrů příspěvkové organizace, byť je ústav založen veřejnoprávní institucí (městskou částí). Jde zejména o tyto odlišnosti:
- (i) ústav je **majetkově i rozpočtově samostatnou právnickou osobou** bez přímého napojení na jeho zakladatele. Z toho plyne též důsledek, že **zakladatel zásadně neodpovídá za hospodaření ústavu a není ani povinen zajišťovat jeho vyrovnaný rozpočet**. To samozřejmě nevylučuje, aby zakladatel určitým způsobem činnost ústavu financoval, resp. se na financování podílel;
 - (ii) ústav nezná institut „práva hospodaření“ resp. „svěření“ majetku ze strany zakladatele; užívání majetku, který dá zakladatel k dispozici ve prospěch činnosti ústavu, se tak děje zpravidla **na základě nájemního vztahu²** (vztah úplatný) **nebo vztahu z výpůjčky³** (vztah bezúplatný). Jinak ústav **nabývá majetek do svého vlastnictví**, nikoli do vlastnictví zakladatele;
 - (iii) ústav není podstatným způsobem omezován ve své vedlejší (doplňkové) činnosti. **Podnikání ústavu je možné**, pokud je zachován jeho vedlejší charakter v relaci k hlavní činnosti, zakladatel podnikání v zakládací listině nevyloučil, jeho provoz není na újmu jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb poskytovaných v rámci hlavní činnosti a případný zisk je použit k podpoře činnosti hlavní a k úhradě nákladů na vlastní správu;

² § 2201 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³ § 2193 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

- (iv) **zakladatel ústavu** nemá ze zákona obdobné postavení jako zřizovatel příspěvkové organizace, nicméně zákon umožňuje, aby si zakladatel ponechal určitou míru **vlivu** (zejména ve sféře kontrolní)

7.2.2. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze svěřuje do **pravomoci zastupitelstva** městské části mj. rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob a schvalovat jejich zakladatelské listiny. Naproti tomu **radě městské části** je pak zákonem svěřena pravomoc plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám, založeným nebo zřízeným zastupitelstvem městské části, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu.

7.3. Ústav jako veřejný zadavatel

- 7.3.1. Ústav založený územně samosprávným celkem může naplnit znaky veřejného zadavatele ve smyslu § 2 zákona o veřejných zakázkách a, stejně jako příspěvková organizace, může nakupovat zboží a služby v režimu veřejných zakázek. Veřejným zadavatelem je totiž mj. jakákoli právnická osoba, pokud byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a je financována převážně státem či jiným veřejným zadavatelem nebo je státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána nebo stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.
- 7.3.2. Nákupem dodávek a služeb v režimu veřejných zakázek ze strany ústavu je zachován režim, který praktikuje příspěvková organizace, a zároveň zajištěno sledování dodržení principů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti při nakládání s prostředky pocházejícími z veřejných rozpočtů.

8. Doporučený postup v rámci transformace na ústav

- 8.1. Jak již bylo uvedeno, zákon nezná přímou transformaci, tj. změnu právní formy příspěvkové organizace, na jinou formu. **Z tohoto důvodu je transformací myšlen sled kroků (právních jednání) a finančních operací, které povedou ke vzniku nové právnické osoby ve formě ústavu a následnému převodu činností, aktiv atd. na ústav. V konečné podobě, kdy ústav nahradí činnost (zcela nebo zčásti) stávající příspěvkové organizace, pak možno uvažovat buď o výrazném utlumení její činnosti, nebo o jejím zrušení.**
- 8.2. Je třeba si uvědomit, že nově založený ústav **nebude „právním nástupcem“ příspěvkové organizace v pravém slova smyslu**. Bude mít jiné IČO a novou historii. Bude tedy spíše „pokračovatelem“ činnosti příspěvkové organizace s tím, že však některé prvky právního nástupnictví budou zachovány (např. převod zaměstnanců, převod smluv apod.). Pro zachování určité historie je však vhodné, aby zakladatel ústavu v zakladatelské listině toto **pokračování činnosti výslovně deklaroval**.
- 8.3. Transformace příspěvkové organizace na ústav předpokládá realizaci zejména následujících kroků⁴:
 - 8.3.1. Zpracování **studie proveditelnosti** transformace zejména s ohledem na všechny aspekty budoucího hospodaření ústavu; jde zejména o to, aby existoval reálný výhled, jakým způsobem budou činnosti ústavu finančně zajištěny. Součástí studie by měl být i plán personálního zabezpečení činnosti ústavu – tj. kromě zaměstnanců, kteří budou převedeni z příspěvkové organizace, též návrh na obsazení budoucích orgánů ústavu. Studie by měla odpovědět na otázku, které činnosti a za jakých podmínek nově založený ústav převezme od stávající příspěvkové organizace, jaký majetek k tomu zakladatel dá k dispozici a na základě jakých právních titulů, a zejména, jak a v jaké očekávatelné výši bude zakladatel ústav spolufinancovat (závazek financovat určité služby apod.).
 - 8.3.2. Založení ústavu „**Středisko sociálních služeb Městské části Praha 9, z.ú.**“ S názvem ústavu lze kontinuálně navázat na stávající název příspěvkové organizace a pouze doplnit novou právní formu vyjádřenou zkratkou z.ú. Jak bylo již výše uvedeno, založení ústavu spadá do pravomoci zastupitelstva městské části, následný výkon práv zakladatele ústavu pak do pravomoci rady městské části.
 - 8.3.3. Získání příslušných **oprávnění k činnosti ústavu** (registrace ústavu jako poskytovatele sociálních služeb, živnostenská oprávnění apod.). Vzhledem k tomu, že ústav nebude klasickým právním nástupcem příspěvkové organizace, bude nezbytné zejména vůči příslušnému krajskému úřadu, který rozhoduje o udělení oprávnění k poskytování sociálních služeb (registraci) doložit veškeré náležitosti a deklarovat pokračování v činnosti

⁴ Řazení kroků za sebou neodpovídá zcela reálnému procesu, neboť např. registrace ústavu jako poskytovatele sociálních služeb bude možná až po zápisu do rejstříku ústavů, převodu zaměstnanců, zřízení majetkových práv apod.

příspěvkové organizace. Paralelně s tím nutno požádat o zrušení registrace u příspěvkové organizace.

8.3.4. Vyřešení majetkoprávních vztahů formou **zrušení stávajícího práva hospodaření (svěřený majetek) příspěvkové organizace a jeho nahrazení jinou právně přípustnou formou**. Jak již bylo uvedeno výše, ústav nezná institut práva hospodaření, a proto bude nutné vyřešit vhodný právní titul k užívání majetku městské části resp. hl.m.Prahy. Majetkoprávní vztah lze řešit zejména:

- (i) nájmem za úplatu podle § 2201 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník; nájem musí být buď tržní (v místě a v čase obvyklém), nebo i snížený (až symbolický) při dodržení pravidel EU o veřejné podpoře⁵;
- (ii) výpůjčkou (bezúplatně) podle § 2193 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník; u výpůjčky, která je pojmově bezúplatná, se musí pravidla EU o veřejné podpoře aplikovat vždy;
- (iii) vkladem zakladatele ústavu podle § 418 a § 327 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

8.3.5. Vyřešení majetkoprávního vztahu **pozemku u Nemovitosti č. 5** (zahrada) s Českou republikou. Tento vztah je vůči příspěvkové organizaci řešen právem hospodaření (svěřeným Českou republikou). Zde bude možno aplikovat zejména obdobné instituty, jako v bodě 9.3.4., za dodržení podmínek zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

8.3.6. **Převod zaměstnanců** z příspěvkové organizace na ústav podle § 338 odst. 2 zákoníku práce (převod činností, úkolů zaměstnavatele na jiného zaměstnavatele). Podle zmíněného ustanovení přejdou na ústav pracovněprávní vztahy zaměstnanců příspěvkové organizace, kteří jsou zaměstnáni na úsecích činnosti, která bude převedena na ústav. Dojde tedy ke změně zaměstnavatele „přechodem“, aniž by byly stávající pracovněprávní vztahy ukončovány výpovědí apod. Zaměstnancům tedy nevznikne právo na odstupné, neboť plynule navážou na svoji dosavadní činnost pouze pod hlavičkou jiného zaměstnavatele.

8.3.7. **Převod uzavřených smluv** příspěvkové organizace na ústav v rámci institutu postoupení smluv podle § 1895 an. občanského zákoníku. Alternativou ad hod je samozřejmě též zrušení stávajících smluv příspěvkové organizace a uzavření nových přímo ústavem. Zmíněné ustanovení umožní, aby dlouhodobé kontrakty, běžící vysoutěžené veřejné zakázky apod. byly (se souhlasem druhé smluvní strany) smluvně převedeny z příspěvkové organizace na ústav.

⁵ Za veřejnou podporu je považován rozdíl mezi tržním nájmem a nájmem, který je skutečně hrazen

- 8.3.8. **Převod dlouhodobých pohledávek za zdravotními pojišťovnami** (dlužné platby za úkony hrazené pojišťovnami), případně za jinými dlužníky. Převod (postoupení) pohledávek lze učinit oznámením druhé straně, není zapotřebí jejího výslovného souhlasu⁶.
- 8.3.9. Uzavření smlouvy / **smluv o financování ústavu ze strany zakladatele**; jde o právní zakotvení závazku městské části coby zakladatel ústavu k financování určitých služeb / činností ústavu, jak vyplývá z úvodní studie proveditelnosti (např. provoz jeslí, provoz Klubu pro seniory apod.). Může se jednat o např. rámcovou smlouvu, upravující závazky zakladatele vůči ústavu v oblasti financování a další spolupráce.
- 8.3.10. Zajištění **zařazení ústavu do sítě sociálních služeb hl.m.Prahy**. Zařazení do sítě (namísto příspěvkové organizace) bude nutno předem projednat s příslušnými orgány a doložit všemi požadovanými doklady. Zařazení do sítě je zásadní k tomu, aby ústav nabyl práva na financování zajištění dostupnosti poskytování sociálních služeb, kterými bude pověřen.
- 8.3.11. Zajištění **ostatních právních jednání souvisejících s transformací**.
- 8.3.12. Řešení finální podoby „**zůstatkové**“ **příspěvkové organizace**, případně její zrušení s likvidací. Městská část může rozhodnout, že příspěvková organizace předáním činnosti na ústav splnila svoje poslání a bude zrušena, nebo že jí bude svěřena jiná činnost, případně bude pokračovat v plnění úkolů, které na sebe ústav nepřevzme. Tyto okolnosti vyloučí již z úvodní studie proveditelnosti.

9. Shrnutí

- 9.1. Středisko jako příspěvková organizace může nadále vyvíjet svoji činnost v prakticky nezměněné podobě. To však na jedné straně přináší závazek Městské části Praha 9 zajistit financování činnosti Střediska na bázi vyrovnaného rozpočtu, na druhé straně určitá omezení spojená s právní formou příspěvkové organizace při získávání finančních prostředků z jiných zdrojů než z rozpočtu zřizovatele (včetně omezení své vlastní doplňkové činnosti).
- 9.2. Pokud se Městská část Praha 9 rozhodne změnit stávající status Střediska směrem k jeho větší finanční / právní samostatnosti, má možnost realizovat transformaci příspěvkové organizace na jinou právní formu.
- 9.3. Má-li být zachováno postavení Městské části Praha 9 jako jediného zřizovatele / zakladatele a má-li být budoucí činnost Střediska směřována zejména k poskytování veřejně prospěšných služeb, připadá v úvahu právní forma ústavu podle § 402 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nebo některá forma obchodní korporace podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

⁶ § 1879 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

- 9.4. Má-li být navíc zachován i neziskový charakter Střediska, které není prioritně určeno k podnikání / dosahování zisku, pak lze v konečném hodnocení za vhodnou právní formu Střediska považovat právě ústav. Slovo „ústav“, vyvolávající určité negativní pocity zejména u poskytovatelů sociálních služeb, nemusí být v názvu Střediska výslovně uvedeno, podle § 404 občanského zákoníku postačí uvést jako součást názvu zkratku „z.ú.“, představující pojem „zapsaný ústav“ (Středisko sociálních služeb Městské části Praha 9, z.ú.).
- 9.5. Přímá transformace (změna právní formy) příspěvkové organizace na ústav není právními předpisy umožněna, a proto je ji nutno realizovat souborem postupně realizovaných kroků směřujících k zániku (resp. omezení činnosti) příspěvkové organizace a založení ústavu (jako nové právnické osoby), který by nadále zajišťoval úkoly do té doby realizované příspěvkovou organizací.
- 9.6. Realizace transformace pak spočívá v převodu činností, jmění a zaměstnanců příspěvkové organizace na ústav, a dále pak v zajištění právních titulů k užívání majetku Městské části Praha 9 resp. majetku České republiky ústavem (zrušení práva hospodaření příspěvkové organizace k předmětnému majetku a zřízení vhodného majetkového práva ve prospěch ústavu - nájem, výpůjčka eventuelně vklad). Při realizaci transformace nutno dodržet klíčové termíny, jak naznačeno v bodě 10 tohoto Záměru.
- 9.7. Financování provozu ústavu je pak možné založit na vícezdrojovém principu, kdy ústav bude sám zainteresován na získání dalších prostředků na svoji činnost mimo prostředků zakladatele. Zakladatel určí a právně vymezí rozsah financování ústavu ze svého rozpočtu v návaznosti na veřejné služby, jejichž zajištění bude po ústavu požadovat. Tím vymezí i právní závazek Městské části Praha 9 k pokrytí určité části rozpočtu ústavu. V ostatním bude ústav zajišťovat financování svého rozpočtu z jiných zdrojů (dotace MPSV, MHMP, ostatní veřejné zdroje, soukromé zdroje, vlastní doplňková činnost s povinnou reinvesticí zisku apod.).

JUDr. Karel Zuska

